

УДК 336.71

## РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ РЕСПУБЛІКИ УЗБЕКИСТАН В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ

**ЗАЙНАЛОВ Жахонгир Расулович**

*доктор економічних наук, професор*

*Самаркандський інститут економіки та сервісу*

*Республіка Узбекистан*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5141-544X>

e-mail: dz50@mail.ru

**ХОТАМКУЛОВА Мадіна Санжар кизи**

*студентка*

*Самаркандський інститут економіки та сервісу*

*Республіка Узбекистан*

e-mail: khotamkulova18madina@gmail.com

**Анотація.** У статті аналізується ситуація в банківському секторі Узбекистану, показано наявність ряду системних проблем, що перешкоджають його розвитку відповідно до економічними перетвореннями і потребами суспільства. Науково обгрунтовано необхідність реформування банківської системи країни, визначені основні напрями її реалізації щодо підвищення ефективності та забезпечення фінансової стабільності банківської системи, зниження державної частки в банківському секторі, підвищення доступності та якості фінансових послуг.

**Ключові слова:** модернізація економіки, фінансове посередництво, банківська система, управління ризиками в банках.

Банківська система Узбекистану є невід'ємною частиною фінансової системи країни.

Аналіз поточної ситуації в банківському секторі показує наявність ряду системних проблем, що перешкоджають розвитку банківського сектора. Серед таких проблем вказані висока частка присутності держави в банківському секторі, недостатній рівень якості корпоративного ме-

неджменту та управління ризиками в банках з державною участю, низький рівень фінансового посередництва в економіці.

Важливим завданням для банківської системи є кредитування, ефективність якого може бути досягнута при повністю незалежному прийнятті рішень, неупередженим підходом до кредитування, віддаючи перевагу високоприбутковим і конкурентоспро-

можним позичальникам. Іншим важливим завданням є посередництво в платежах і розрахункових операціях. Практика показала, що факторингові операції банків сприяли пом'якшенню платіжних труднощів, але були ще недостатньо розвинені. Більш перспективним бачиться організація вексельного обігу. Для виконання цих завдань важливим стало створення широкої мережі банківських структур.

Грунтовний ретроспективний аналіз еволюційних процесів розвитку банківської системи Узбекистану показав, що серйозні перетворення спостерігалися в інституційній інфраструктурі, лібералізації валютної політики, впровадженні інформаційних систем і системи міжбанківських електронних платежів, активізації діяльності на міжнародному ринку капіталу, реформи в сфері економічної лібералізації, створення консолідованого стабілізаційного фонду у вільно конвертованій валюті та Фонду гарантування вкладів громадян та багато іншого.

Політика Центрального банку крім стримування інфляції та запобігання різких коливань курсу національної

валюти спрямована на забезпечення фінансової стабільності через дотримання банками єдиних нормативних вимог, які носять економічний характер і спрямовані в першу чергу на захист інтересів кредиторів і вкладників банків, сприяють добросовісній конкуренції. При цьому постійно проводиться якісне оновлення законодавчої бази, вдосконалення і методів банківського нагляду. На основі рекомендацій Базельського комітету та міжнародної практики розроблений комплекс нормативних актів, що регулюють діяльність комерційних банків в рамках міжнародних стандартів фінансової звітності, спрямованих на розвиток системи управління банківськими ризиками та системи нагляду за банками.

Стратегія реформування банківської системи Республіки Узбекистан на 2020-2025 роки передбачає реалізацію системи заходів підвищення ефективності та забезпечення фінансової стабільності банківської системи, зниження державної частки в банківському секторі, підвищення доступності та якості фінансових послуг.

#### *Список використаної літератури*

1. О мерах по стимулированию создания частных коммерческих банков : Указ 1-го Президента Республики Узбекистан No. UP1749 от 24 апреля, 1997.
2. О дальнейшем развитии жилищного строительства и рынка жилья: Постановление 1-го Президента Республики Узбекистан. *Собрание законодательства Республики Узбекистан*, 2005.
3. Об акционерных обществах и защите прав акционеров : Закон Республики Узбекистан «О внесении изменений и дополнений в Закон Республики Узбекистан от 6 Мая, 2014 No. ЗРУ-370.
4. Лаврушина О.И. Банковское дело: учебник. М.: Кно Русь, 2013. 800 с.

5. Все наши стремления и программы направлены на дальнейшее развитие Родины и улучшение благосостояния народа. Отчет 1-го Президента Республики Узбекистан Ислама Каримова на заседании правительства об итогах социально-экономического развития страны в 2010 году и важнейших приоритетах на 2011 год. URL: [www.press-service.uz](http://www.press-service.uz).

6. Тен В. Финансовая поддержка малого бизнеса государством. *Рынок, деньги и кредит*. 2002. С. 46-47.

7. О гарантиях защиты вкладов граждан в банках : Закон Республики Узбекистан от 5 апреля 2002 г. № 360-П.

8. О потребительском кредите : Закон Республики Узбекистан от 6 мая 2006 г. № ЗРУ-33.

9. О налогах с предприятий, объединений и организаций : Закон Республики Узбекистан от 15 февраля 1991 г. № 225-ХП, статья 4. Утратил силу с 01.01.1998.

10. 2012 год станет годом поднятия нашей Родины на новый уровень развития. Выступление Первого Президента Республики Узбекистан Ислама Каримова на заседании Кабинета Министров, посвященном основным результатам 2011 года и приоритетам социально-экономического развития на 2012 год. URL: [www.press-service.uz](http://www.press-service.uz).

11. О стратегии реформирования банковской системы Республики Узбекистан на 2020-2025 годы : Указ Президента Республики Узбекистан от 12 мая 2020 года №УП-5995.